

DRAMMEN KOMMUNE

Finansrapport pr. 1. tertial 2013

Rådmannen i Drammen
4. juni 2013

Bakgrunn

Finansrapporten er utarbeidet i overensstemmelse med revidert finansreglement for Drammen kommune, fastsatt av bystyret 16.06.2010. Reglementet ble sist endret ved behandlingen av Drammen kommunes finansrapport for 2011 i bystyrets møte 19. juni 2012. Rådmannen har ikke vurdert det som aktuelt å fremme forslag til endringer i finansreglementet i denne omgang. Finansreglementet skal sikre at kommunene ikke påtar seg vesentlig finansiell risiko gjennom sin finansforvaltning. For Drammen kommune knytter den finansielle risikoen seg i hovedsak til gjeldsforvaltningen, ettersom kommunen for tiden ikke har plassering av finansielle aktiva.

Lånefondets lånegjeld

Drammen kommunes finansreglement gir rammer for hvordan låneporteføljen skal forvaltes. Rådmannen skal forvalte gjeldsporteføljen med de rammer reglementet legger for størrelse på enkeltlån, rentebindingsstrategi for porteføljen og instrumenter som kan benyttes.

Lånegjelden pr. 1. januar i år var på 4 422 millioner kroner. Som det fremgår av tabell 1 er Lånefondets gjeld ved utgangen av april i år økt til 4 664 millioner kroner. Dette tilsvarer en økning på 242 millioner kroner, og fremkommer etter opptak av nytt lån på 300 millioner kroner og avdragsbetalinger på 58,1 millioner kroner.

Tabell 1. Lånegjeld pr. 30.04.2013 (mill. kroner)

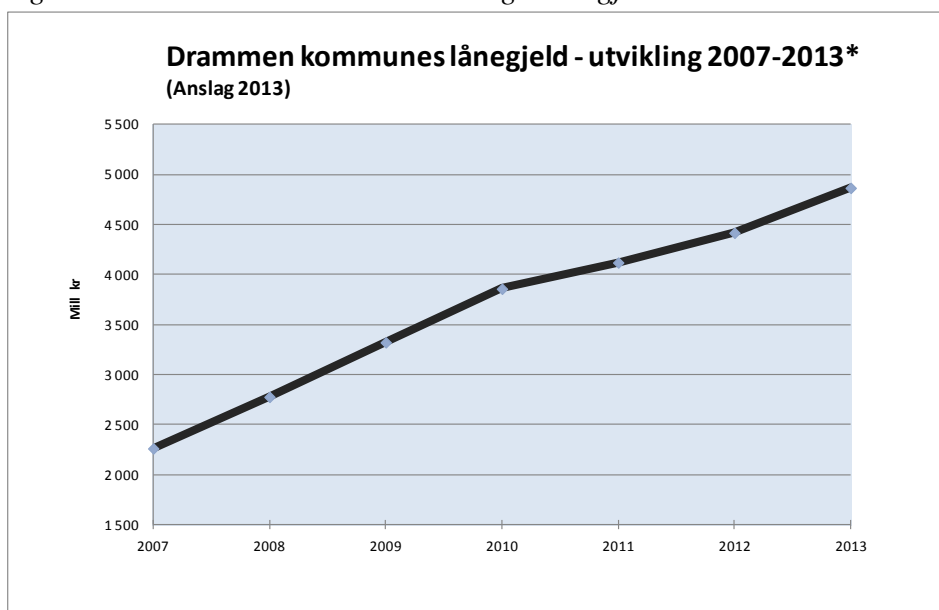
	1.1.2011	1.1.2012	1.1.2013	30.4.2013
Sum lånegjeld	3 863	4 125	4 422	4 664

Lånefondets vedtatte låneramme for 2013 er på 555,7 millioner kroner. I tillegg foreslår rådmannen i 1. tertialrapport at årets låneramme skal økes med 209,5 millioner, inklusiv finansiering av ubrukte investeringsmidler fra 2012 som foreslås rebevilget i år. Forutsatt at bystyret slutter seg til de foreslåtte endringene vil justert låneramme for 2013 bli 765,2 millioner kroner. Behovet for nye låneopptak vurderes fortløpende, avhengig av likviditetsbehov og fremdrift i investeringsprosjektene. Lån søkes tatt opp til markedets beste betingelser, og det innhentes konkurrerende tilbud i henhold til rammeavtale inngått med prekvalifiserte finansinstitusjoner, jfr. BTV Innkjøp¹. Tilbudene vurderes også i forhold til prisene i sertifikat- og obligasjonsmarkedet.

Det vil være behov for ytterligere låneopptak i 2013, anslagsvis i størrelse 300 millioner kroner, og det anslås at ut fra dette at lånegjelden ved årets utgang vil være om lag 4 850 millioner kroner. Dette er om lag samme nivå som er forutsatt i økonomiplan 2013-2016.

¹ Innkjøpsforum for fylkeskommunene Buskerud, Telemark og Vestfold

Figur 1. Drammen kommune – utvikling i lånegjeld 2007-2013

Blant annet for å være sikret i forhold til refinansieringsrisiko, søkes det å spre låneporteføljen på ulike finansieringskilder. Drammen kommune har derfor lagt vekt på å kombinere tradisjonelle låneopptak gjennom KLP/Kommunekreditt og Kommunalbanken med bruk av markedene for sertifikat- og obligasjonslån. Tabellen nedenfor viser hvordan låneporteføljen fordeler seg på ulike låneinstitusjoner/lånetyper pr. utgangen av april. Kommunalbanken har svekket seg noe som lånekilde for de større kommunene, og har en klart lavere andel av låneporteføljen enn for et år siden.

Tabell 2. Fordeling långivere pr. 30.04.2013 (mill.kr)

Låneinstitusjon	30.4.2012	30.4.2013
KLP/Kommunekreditt	1 012	1 237
Kommunalbanken	1 847	1 712
Sertifikatlån	390	570
Obligasjonslån	850	1 150
Sum lånegjeld	4 099	4 669

I reglementet ligger det en begrensning om at enkeltlån ikke kan utgjøre mer enn 15 % av den totale gjeldsporteføljen. Av en låneportefølje på 4 669 millioner kroner innebærer dette at et enkeltlån ikke kan overstige 700 millioner kroner. Alle lånene i porteføljen ligger godt innenfor dette kravet. Det største lånet i porteføljen er et fastrentelån med 7 års rentebinding i KLP/Kommunekreditt på 400 millioner kroner.

Lånefondet videreformidler de innlånte midlene til Drammen bykasse og de kommunale foretakene i henhold til budsjetterte forutsetninger. Det er bykassen, sammen med Drammen Eiendom KF som svarer for det meste av det budsjetterte lånebehovet, henholdsvis 54 og 40 prosent av Lånefondets utlån.

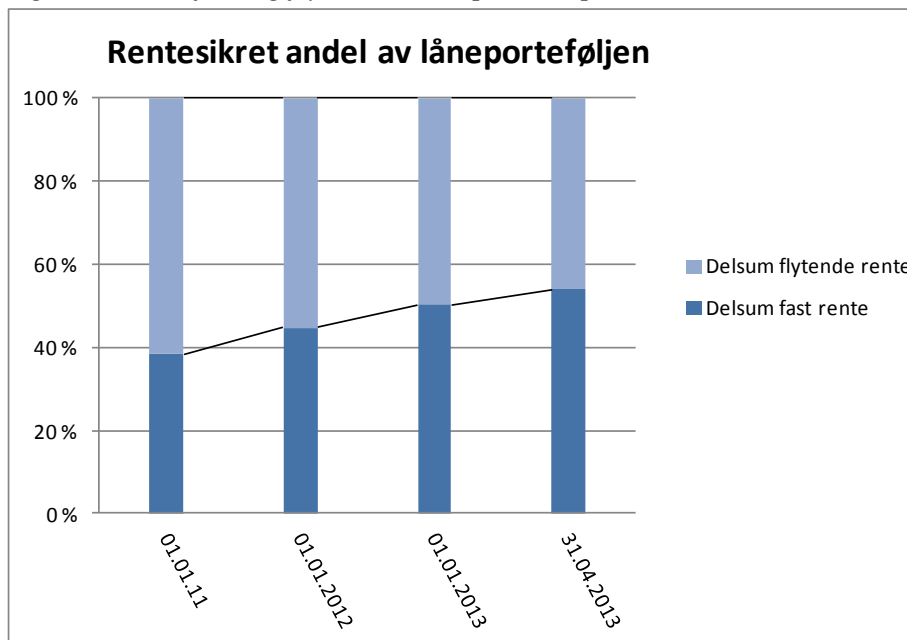
Rentesikringsstrategi

I henhold til kommunens finansreglement skal rentesikret andel av låneporteføljen ligge i intervallet 30-70 prosent. Det legges opp til at kommunen i en normalsituasjon rentesikrer rundt 50 prosent av låneporteføljen. Rentesikringen har først og fremst som formål å sikre en deler av kommunens låneportefølje mot fremtidige renteøkninger. I tillegg kan det oppnås mulige rentegevinster på sikt. Renterisiko og rentesikring vurderes jevnlig blant annet ved opptak av nye lån, refinansiering og i forbindelse med finansrapporteringen. Som følge av at de lange rentene har vært forholdsvis lave, har rådmannen valgt å øke andelen rentesikret gjeld til 50 til 54 prosent i løpet av 1. tertial. Dette er innenfor vedtatt rentesikringsstrategi, og vil etter rådmannens vurdering gi tilstrekkelig forutsigbarhet i fremtidige finanskostnader, når det veies opp mot de merkostnader som i dagens markedssituasjon følger av å binde renten. Som det fremgår av tabell og figur nedenfor har kommunens rentesikrede andel av låneporteføljen økt betydelig siden inngangen til 2011, hvor 38 prosent av porteføljen var rentesikret.

Tabell 3. Låneporteføljen – andel rentesikring 2011-2013

Mill. kr	1.1.2011	Andel	1.1.2012	Andel	1.1.2013	Andel	30.4.2013	Andel
Delsum flytende rente	2 380	62 %	2 278	55 %	2 200	50 %	2 149	46 %
Delsum fast rente	1 482	38 %	1 847	45 %	2 222	50 %	2 520	54 %
Sum lånegjeld	3 863	100 %	4 125	100 %	4 422	100 %	4 669	100%

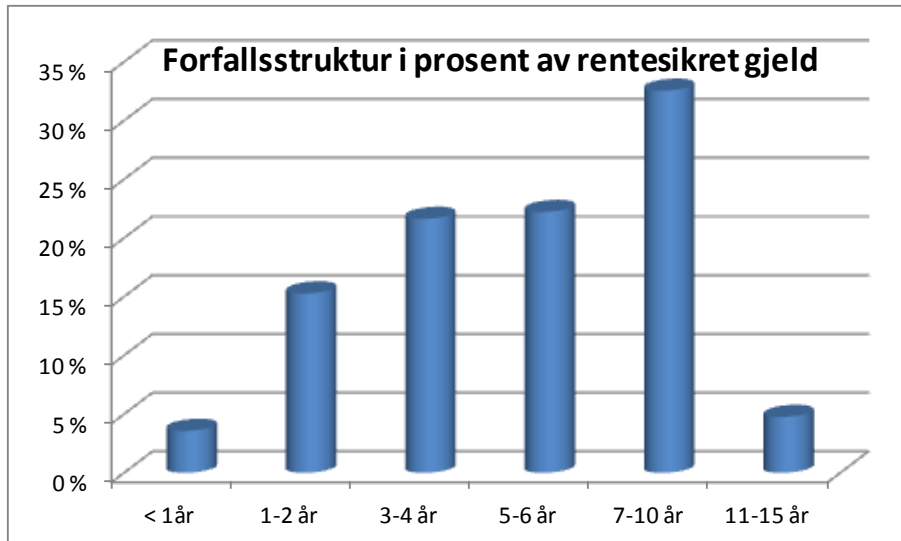
Figur 2. Andel fast og flytende rente pr. 30. april 2013

Det er også viktig at det er en god spredning i forfallene på rentesikringen. Figuren nedenfor viser forfallsstrukturen på rentebindingen pr. utgangen av april i år. Denne viser at det er en god spredning av rentebindingsforfallene over den kommende femtenårsperioden, med en viss

overvekt av sikringer med forfall i intervallet 7-10 år. Som kjent ble finansreglementet endret i juni 201, slik at det nå er åpnet for rentesikring i intervallet 10-20 år. Som figuren viser utgjør utover 10 år utgjør 5 prosent av porteføljen pr. april. Lånefondet har for tiden ingen rentesikringer ut over 15 år.

Figur 3. Forfallsstruktur rentesikring pr. 30.04.2013

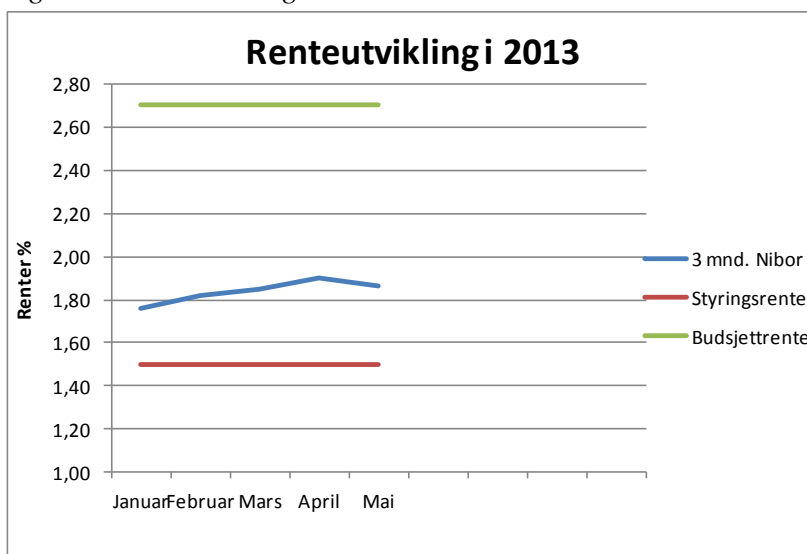

Renteutviklingen i 2013

De korte rentene har holdt seg forholdsvis stabile på et lavt nivå hittil i år. 3 måneders Nibor viser et gjennomsnitt på 1,86 prosent i årets fire første måneder. Ut fra signalene fra Norges Bank kan det forventes at de korte rentene vil holde seg forholdsvis lave også i 2. halvår.

Slik markedssituasjonen har utviklet seg må det for tiden påregnes et marginpåslag i forhold til 3 måneders Nibor på om lag 0,25-0,50 prosent på Lånefondets innlån.

Figur 3. Renteutviklingen hittil i 2013

Lånefondets kontantresultat

I Lånefondets budsjett er det lagt til grunn en gjennomsnittrente for 2013 på 2,7 prosent. Rentenivået på den usikrede delen av låneporteføljen styres i stor grad av nivået på 3 måneders Nibor. Isolert sett tilsier lavere rentenivå besparelser i den ikke-sikrede delen av låneporteføljen. På den annen side er det faktorer som trekker i motsatt retning;

- Marginpåslagene – dvs. tillegg utover Nibor-renten - har vært stigende, og ligger nå i intervallet 0,25 – 0,50 prosent. Dette reduserer fordelene av den lave Niborrenten
- Som følge av anstrengt likviditet ved inngangen til 2013 er nye lån tatt opp tidligere enn forutsatt i budsjettperiodiseringen
- Andel rentesikret gjeld er økt, jfr. omtale nedenfor, og dette gir høyere gjennomsnittrente for Lånefondet

I tillegg er det en viss usikkerhet knyttet til tidspunktene for Drammen Eiendom KF's lån fra Lånefondet, da foretaket først tar opp lån når prosjektene er avsluttet, Dersom lånene tas opp senere enn forutsatt gir dette et inntektstap for Lånefondet, som må ta opp lånene tidligere av hensyn til konsernets likviditet.

Som det fremgår av ovenstående kommentarer er det en del usikkerhet knyttet til Lånefondets kontantresultat for 2013. Forutsatt at rentenivået holder seg på dagens nivå også i 2. halvår, er det rådmannens vurdering at Lånefondet vil nå et resultat tilnærmet i samsvar med det budsjetterte kontantoverskuddet på 8,1 millioner kroner.

Bykassens finansbudsjett

Lavere rentenivå påvirker også bykassens renteinntekter. Her må det også tas hensyn til at referanserenten for kommunens ansvarlige lån til Energiselskapet Buskerud AS (5 års statsobligasjoner) har ligget svært lavt med en gjennomsnittrente på 1,63 prosent i årets fem første måneder. Samlet anslår rådmannen at bykassens renteinntekter fra innskudd og utlån kan bli i overkant av 2,0 millioner kroner lavere enn budsjettert dersom nåværende rentenivå holder seg ut året.

Rådmannen velger imidlertid i denne omgang å opprettholde bykassens finansbudsjett uten endringer, og vil avvende utviklingen frem mot 2. tertialrapport før det eventuelt foreslås justeringer.

Likviditetsutviklingen

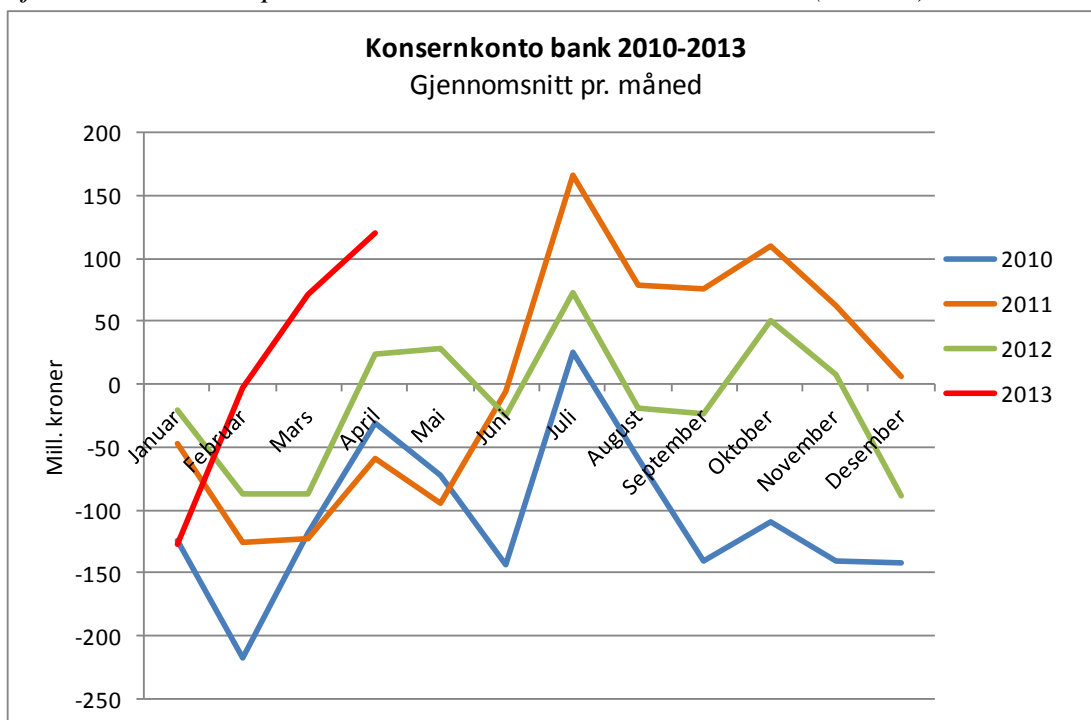
Som følge av stort akkumulert premieavvik har Drammen kommune gjennom flere år hatt en stram likviditet. Dette fører til at kommunen i perioder har negativ saldo (trekk) på konsernkontoen i Nordea², som for tiden er kommunens bankforbindelse. Utviklingen i saldo på kommunens konsernkonto gir et bilde av utviklingen i driftslikviditeten. Som det fremgår av figuren nedenfor var kommunens driftslikviditet gjennomgående noe svakere i 2. halvår

² Drammen kommune har konsernkontoavtale med Nordea. Avtalen inneholder en trekkrettighet på inntil 200 millioner kroner. Renten ved trekk på konsernkonto er 3 måneder Nibor pluss 40 basispunkter. Dette innebærer at snittrenten ved trekk i 1. tertial 2013 har vært 2,26%.

2012 sammenliknet med 2011. Dette kan i en viss grad forklares av at Drammen Eiendom KF har hatt svært høyt trekk på sin byggelånskonto³ som følge av mange og forholdsvis store byggeprosjekter under utførelse. Siden trekket på byggelånskonto rundt årsskiftet var høyere enn ikke utlånte midler i Lånefondet, ga dette en svekkelse i likviditeten i starten av 2013.

Etter at Lånefondet tok opp nytt lån på 300 millioner kroner i februar i år er det bedre samsvar mellom ikke utlånte midler og Drammen Eiendom KF's trekk på byggelånskonto. Dette kommer også til uttrykk ved at snittsaldo på konsernkonto har vært positiv i mars og april. Det har også i denne perioden vært behov for å gjøre bruk av kommunens trekkrettighet, men disse periodene har vært av kortere varighet. Det er rådmannens vurdering at likviditetssituasjonen er stram, men under tilfredsstillende kontroll.

Gjennomsnittssaldo pr. måned – konsernkonto bank 2010-2013(mill. kr)

Oppsummering

Risikoen på den samlede porteføljen er vurdert til å være lav. Utviklingen i de korte rentene er gunstigere enn lagt til grunn i budsjettet. Samtidig er det andre faktorer som påvirker rentekostnadene negativt. Samlet sett vurderes finansbudsjettet å være stramt, men under kontroll, forutsatt at det lave rentenivået holder seg i 2. halvår. Likviditetssituasjonen vurderes å være stram, men under kontroll.

³ Byggelånskontoen er innbakt i kommunens konsernkontosystem i Nordea. Drammen Eiendom KF fører alle utbetalinger i byggeprosjektene mot denne kontoen. Rentebelastningen på denne kontoen fordels på byggeprosjektene i form av byggelånsrente. Drammen Eiendom KF's lån i Lånefondet utbetales til byggelånskontoen